

A
NYIREGYHÁZI JÓTÉKONY NŐEGYLET
NŐIPARISKOLÁJA.

ÉVKÖNYV

AZ 1940—41. TANÉVRŐL.

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK 56. ÉVÉBEN

KÖZLI:
TRAJTLER ANNA
IGAZGATÓ

NYIREGYHÁZA
KLAFTER KÖNYVNYOMDAJA
1941.

A
NYIREGYHÁZI JÓTÉKONY NŐEGYLET
NŐIPARISKOLÁJA.

ÉV K Ö N Y V

AZ 1940—41. TANÉVRŐL.

AZ ISKOLA FENNÁLLÁSÁNAK 56. ÉVÉBEN.

KÖZLI:
TRAJTLER ANNA
IGAZGATÓ

NYIREGYHÁZA
KLAFTER KÖNYVNYOMDAJA
1941.

I.

Iskolánk multja.

1885. évben a Jótékony Nőegylet Kovách Geróné elnöklete alatt állította fel iskolánkat. A megszervezés munkáját Leffler Sámuel főgimnáziumi tanár végezte, aki az első években az igazgatói teendőket is ellátta.

Iskolánk több ízben lett átszervezve, legutóbb 1931-ben. Ez idő óta ipari képesítést nyújt. Fehérneművarrás és szabás, felsőruha-
varrás és szabás, valamint a hímzésből lehet képesítést szerezni.

Nyíregyháza város kezdetől fogva támogatta a fenntartó testületet kulturális törekvéseiben.

1900. évben államsegélyt nyert az iskola. Ettől kezdve évi 1000 pengő segélyben részesült 1923-ig, akkor fedezet hiányában vonta meg a segélyt a minisztérium. Többszöri kérelmünk dacára se kaptuk vissza.

Iskolánk felett a felügyeletet a Kereskedelemügyi Minisztérium látta el 1935-ig. Ettől kezdve a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium hatáskörébe tartozva, a felügyeletet előbb a minisztérium, majd a tankerületi főigazgatóság útján gyakorolja.

A debreceni tankerületi kir. főigazgatóság területének egy része s ezzel együtt iskolánk is az ország megnagyobbodása alkalmával az újonnan felállított szatmárnémeti-i tankerületi kir. főigazgatósághoz lett beosztva. A tankerület élén: dr. Gáspár Gyula, tankerületi főigazgató áll.

Az intézet anyagi ügyeit a fenntartó testület kebeléből választott felügyelőbizottság intézi.

A fenntartó testület és a felügyelő-bizottság díszelnöke: Kovách Elekné. Elnöke: Szohor Pálné.

Az intézet igazgatói az alapítás ideje óta: Leffler Sámuel 1887-ig. Packa Anna 1892-ig. Kégly Szeréna 1912-ig. Kardos István 1919-ig. Jelenlegi igazgató: Trajtler Anna.

Az iskolát az alapítás ideje óta 4963 tanuló látogatta.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

II.

Az 1940—41-ik tanév rövid története.

Midőn az 1939—40. tanévet befejeztük, azt gondoltuk, hogy két hónapi pihenés következik, amire erősen rászolgált úgy a növendék, mint a tantestület. Ez a remény azonban részben csalódássá vált. Mert az igazgatói irodában még folyt a munka, mikor megjött a rendelet, hogy a rendkívüli helyzetre való tekintettel minden tantestületi tag maradjon állomáshelyén. Hang nélkül fogadta meg a parancsot mindenki, mert tudtuk, hogy ismét történelmi időket élünk.

Folyt a munka mindenütt. De nem a munka volt a baj, hanem az az izgalom, amiben éltünk. Az országnak különösen ezen a részen volt nagy forgalom. Ha visszaemlékezünk a harcikocsik hosszú soraira, a katonai beszállásokra, a beszerzési nehézségekre, a feszült várakozási időkre, akkor belátjuk, hogy a nyár mindent nyújtott inkább, mint pihenést. A hivatalokban a behívások megtizedelték a munkaerőt, megfeszített munkával dolgozott mindenki. Közben lestük a rádió-híreket. Izgatottan olvastuk a fejleményeket. S mindez arra volt jó, hogy hova-tovább tájékoztatlanabbak legyünk.

Július végén, már aki akart, elutazhatott. Az inspekció azonban tartott tovább. Augusztus végén már láttuk, hogy az új tanév is eljön anélkül, hogy történt volna valami.

A vonaton utazók mindenütt katonavonatot láttak. A pályaudvarok a világháborúra emlékeztettek. Közben folytak a tárgyalások. Egyes kis városok világhírré tettek szert. Turnuszeverin lett az érdeklődés központja. A megegyezés azonban nem sikerült. Újra nagy barátainknak kellett sorsunkat eldönteni. Hogy szeptember 5-én megindult a diadalmas magyar hadsereg Erdély felé, visszahozni drága jó hazánk újabb részét, ez a bécsi döntés eredménye lett. Örömmámorban úszott az ország. Erdély visszatér! Az öröm érzése azonban újra fájdalomkönyekkel vegyült össze. Mindenkinek fájt a felszabadulást hiába váró csalódott testvérek további rabsága. Újra felhangzott mindenfelé: „Mindent vissza! Mindent vissza!” Minden ünnepi beszédet szavaló kórusok szakítottak

meg, a tömeg nem bírt türelemmel várni. Szívébe nyílalott mindenkinek az aradi gyászos emlékezés. „Arad a mienk! Temesvárt nem bírjuk feledni! Székelyföld nagyrésze rabságban van még! Mi van Brassóval?! A csángó-falvakkal?” — hangzott a sok fájdalomtól türelmetlenné vált kérdés. Be kellett látni azonban mindenkinek, hogy egyelőre várni kell. Arról szó sincs, hogy a nemzet belenyugodott volna s véglegesnek tekintse az újabb határt. De míg nem lehet más megoldás, várunk. Várunk azzal a szent meggyőződéssel, hogy ez így sokáig nem maradhat. Ami a mienk volt, annak vissza kell térni. Arról nem mondunk le!

Ilyen volt a hangulat a tanév kezdetén, hogy ez tartott az egész éven át, azt nem kell hangoztatni. Az események láncolatát nem sorolhatom fel, a mi munkánk a békés építés, a jövő nemzedék előkészítése az elkövetkezendő munkára. Kötelességünk, hogy Istenben bízó, hazafias szellemtől áthatott generációt neveljünk, akik visszafoglalják és megerősítsék, ami ősi jogon a mienk. Mert szükség van rá, hogy egy lélekben erős nemzedék következzen utánunk, akik már tudják, hol volt a hiba, miben nem szabad engedni. Hogyan és mint kell élni, milyen szellemet kell megerősíteni, milyen célt kell szolgálni, hogy egy fajtisza, munkára képes, fennkölt gondolkodású, szociális érzésektől áthatott, a munkát és az azt végző népet megbecsülni tudó állammá legyünk.

Ehhez a munkához kértük a jó Isten áldását a tanév megnyitásakor, szeptember 2-án. A törvényeket felolvastuk, a tanulókat osztályonként csoportosítottuk s minden előkészületet megtettünk, hogy munkánk zavartalanul folyjon. A tanítást szeptember 3-án kezdtük meg. Zászlótiszteletre kivonultattuk leányainkat az Országzászlóhoz.

A honleányi kötelesség teljesítésére már az első napon alkalomuk volt leányainknak. 54 nemzetiszínű zászló volt az első munka, amit kezükbe kaptak. A II. hadtestparancsnokság részére készültek ezek a zászlók. Bent folyt a munka, az utcáról pedig behallatszott a katona-kocsik és páncélosok dübörgése. Lelkesen, reményekkel telve öltögettek leányaink. Hiszen Erdélybe vitték a zászlókat s elszakított véreink felszabadítását, visszatérését jelentette az egész lázas munka. Szeptember 4-én adtuk át a zászlókat és 5-én már útban voltak velük. Ugyanazon napon 8 útrakészen álló autót virággal és nemzetiszínű szalaggal láttunk el. Az egyik derék vezető ígéretet tett, hogy egy szalagot vissza fog küldeni. Hűségesen meg is tartotta szavát. Ereklüképpen őrizzük azóta azt a szalagot, amin az egész útvonalat jelző bélyegzők vannak.

Beiratások.

A beiratásokat június végén és augusztus utolsó napjaiban tartottuk meg. A teljes létszám csak szeptember végére alakult ki. Beiratkozott összesen 68 tanuló. Ebből rendes 28, rendkívüli 40. Évközben 2 rendes tanuló kimaradt.

A tanév megnyitása.

Míg a város többi iskolájában katonaság volt beszállásolva, mi zavartalanul megnyithattuk a tanévet. A tanév megnyitása szeptember 2-án, a tanítás kezdete szeptember 3-án volt.

Tandijmentesség.

A tanulók közül többen részesültek tandíj kedvezményben. Ezeknek elbírálását a fenntartó testület felügyelőbizottsága a tantestület javaslatára intézi. 4 rendes és 8 rendkívüli tanuló részesült tandíj kedvezményben.

Felmentések.

A nőipariskolákban csak testgyakorlás alól van helye a felmentésnek. Orvosi bizonyítvány alapján felmentésben részesült 2 tanuló.

A tanári testület személyi változásai.

A megnagyobbodott országrészt új tanerőkkel kellett ellátni. A mi iskolánktól is megvált az egyik tanerő. Mikler Anna, akit már egy ízben szárnyra bocsátottunk, mikor Kárpátaljára ment el. Onnan azonban a következő tanévben visszatért. Ideiglenes volt ott csak a beosztása. Oda nyelvet-bíró tanítók kellettek, mert a 20 évi megszállás alatt a fiatal nemzedéknek csak egy töredéke tanulta meg édes anyanyelvét. Így ahová ő ment, ott is a kb. 60-as létszámú osztályban alig tudott magyarul 3—4 gyermek. A mostani megbízása október közepén jött meg. Azonnal el kellett foglalnia állását. Tudtuk jól, hogy ez a távozása már végleges. Fájt a búcsú tőle, szinte jó volt, hogy nem volt rá sok idő. Mennie kellett, a tanulók könnyes szemmel búcsúztak. Nekünk nem volt szabad elérzékenyülni, örülni kellett, hogy végleges állást nyer el, mert a mi iskolánknál nem volt rá kilátás, hogy véglegesíthessük. Betölteni a helyét azonban sokáig nem lehetett. Az óráit felosztottuk magunk között, 24—32-es óraszámmal dolgoztunk. Kovács Gizella, aki az iparostanonciskolánál van megválasztva, heti 40 órát tanított a két intézetnél. Buzgalmának és törhetetlen akaratának, valamint nagy szakképzettségének az eredménye lett megjutalmazva a tanév végén, a vallás- és közoktatásügyi miniszteri leirattal, mely szerint állami tanítónak neveztetett ki, beosztva a helybeli iparostanonc iskolához. Általános öröm nyilvánult meg a kinevezése hírére, mert olyan munkakörben folytathatja munkáját, ami teljesen megfelel az ő szakképzettségének. Mi pedig megnyugszunk, hogy nem fogjuk őt elveszteni, itt marad továbbra is, ahol mindig nagy gondot jelentett, ha arról volt szó, hogy eltávozik körünkből.

Változás állott még be a református vallásórák ellátásánál. Nagyváthy József lelkész úr nyert más beosztást az egyháznál s

helyét iskolánknál Batta László hittanár úr töltötte be, aki éppen olyan nagy szeretettel s buzgalommal vezette leányainkat, mint elődje.

Az iskola tanulmányi ügyei.

A tanítás a tankerületi kir. főigazgatóság által jóváhagyott tanmenet és órarend alapján történik, két különálló csoportban.

A rendes tanulók részére három osztályunk van. A fehérvarró tagozaton I. osztály. A ruhavarró tagozaton I. és II. osztály.

Tanköteles korú rendkívüli tanulók 3 osztályba vannak csoportosítva, de osztatlan osztályként vannak tanítva. Vannak azonkívül felnőtt rendkívüli tanulóink, ezek a rendes tanulókkal együtt voltak vezetve, de képesítést nem szerezhettek.

A tanítás naponta reggel 8 órakor veszi kezdetét. Három 50 perces óra után 30 perc szünet következik, mely után újra három 50 perces óra következik. Ezzel a megoldással sok ki- és becsomagolásnak vesszük elejét. A tanítást naponta imával kezdjük és imával végezzük. Mindent elkövetünk, hogy leányaink a mély vallásos érzést elsajátítsák. A hitoktatóikat minden munkájukban támogatjuk. A vasárnapi templomba járást ellenőrizzük. Általában gondunk van arra, hogy a gyermek lássa, hogy a mi munkánkat is a jó Istenbe vetett hittel végezzük. Tudják és érzik, hogy a Mindenható kegyelme őrökdi felettünk, Ő irányítja minden munkánkat és cselekedetünket. Minden, ami bennünket körülvesz, Ő tőle származik, neki köszönhetjük létünket, az Ő segedelme nélkül nincs élet. A valláserkölcsi nevelés és a hazafiasság érzésének megerősítése a tantestület legfőbb kötelessége. Ezeknek fejlesztésére és ébrentartására minden alkalmat felhasználunk. Az iskola csak előkészítő a jövő életre. A tanítás mellett a nevelés munkája mindig előtérbe lép. A lelki műveltség a legbiztosabb fegyver az élet harcaiban. Az soha a törvénnyel összeütközésbe nem kerülhet, aki valláserkölcsi alapon áll. A gyermeki lélek formálására legtöbb alkalma nyílik az osztályfőnöknek, aki a gyermek teljes bizalmát bírja. Az iskolánkban a tanulók alacsony létszáma nagy segítségünkre van a megbeszélésekben. Így alkalmuk van a tantestület tagjainak, hogy egész valójában megismerjék a gyermekeket. A szülőkkel való érintkezés sok rejtélyt megvilágít. A közös munka adja meg azt az eredményt, hogy leányainkat csaknem kivétel nélkül teljes bizalommal bocsátjuk el az életbe. Hosszú évek tapasztalatai erősítik meg bennünk a hitet, hogy jó úton járunk, mert nagyon elvétve fordult elő két-három évtizedes munkánk alatt, hogy az iskolából kikerült leányainkban csalódás ért.

A jótékonyági munkára is ráneveljük leányainkat. Sajnos, ezen a téren sokszor nagy akadályt képez a szülők anyagi helyzete. A mai fokozódó drágaság mellett gyakran nem bírnak anyagi áldozatot nyújtani. De ahol anyagi segély nincs, ott a munkájával segíthet a gyermek és ezt legtöbbször meg is teszik. Elvétve akad, aki kivonja magát, de legközelebb már rendszerint ez ajánlkozik első sorban.

A munkánk eredménye érdekében a tantestület tagjai semmi fáradságot nem kímélnek, ahol ismereteink bővítésére kilátás nyílik, ott a tantestület minden tagja szívesen részt vesz.

A növendékek egészségének ápolása érdekében az igazgató részt vett a házibeteg ápolási és önkéntes ápolónői tanfolyamon.

Kovács Gizella tanítónő egy százórás szabászati tanfolyamon vett részt. Fáradhatatlan buzgalmuk bizonyítéka az is, hogy Vizely Erzsébet tanár és Kovács Gizella tanítónő a tanév végén már a záróünnepély előtt egy 10 napos továbbképző tanfolyamon vettek részt a budapesti áll. ipari-középiskolában, mely tanfolyamra az ország minden részéből hívtak be ipariskolai és nőipariskolai tanárnőket.

Vizely Erzsébet tanárnő a szünideje egyrészét mindig a népművészet tanulmányozásával tölti. Felkeresi az egyes vidékek népművészeti helyeit, hogy ott a színhelyen ismerje meg a magyar nép művészi munkáit.

Iskolalátogatások.

Hogy munkánk eredményéről meggyőződjenek, több iskolalátogatásban volt ezévben részünk. Az első látogatónk szeptember 28.—október 1-ig időzött iskolánkban. Örömnapp az nekünk mindig, ha őt, vitéz Spolarich László áll. ipari középisk. igazgatóját, orsz. szakfelügyelőt iskolánkban látjuk. Ő nagy gyakorlatával, szaktudásával mindig tud adni irányításokat, tanácsokat, melyeknek nagy hasznát látjuk munkánkban. Jóságos lelke sugallatára, ha itt van, beleilleszkedik a mi nagyon is szegény környezetünkbe. Nem tesz összehasonlításokat a fényes, megszokott otthonnal, de azt nézi, amit mi is nyújtani tudunk, becsületes munkát, szorgalmas törekvést. Értékeli az igyekezetünket, mert tudja, hogy a hiányos felszereléssel eredményeket elérni nagyobb fáradsággal jár. Soha se távozott még körünkől úgy, hogy ne éreznénk, hogy egy jóságos, a munkát megbecsülni tudó pártfogónk volt itt. Adja a jóságos Isten, hogy még sokáig dolgozhasson az ipar terén s magasra törő terveit vihesse mind diadalra.

A következő látogatónk Bózsing Béla szakfelügyelő volt, aki iparügyi főmérnök az iparügyi minisztériumban. Az ő szakértő szeme is mindjárt meglátta a hiányokat, látta, hogy a hiányos felszerelés milyen sok akadály leküzdését kívánja meg. Praktikus, erre a mai világra termelt egyéniségével segítségünkre sietett s első látogatásának az eredménye lett, hogy három szép varrógéphez juttatta iskolánkat. Köszönjük szíves fáradozását s méltók igyekszünk majd lenni, hogy lássa meg, hogy nem pazarolta segítségét érdemtelenekre. Ez a látogatás dec. 13-án volt.

Újabb látogatónk csak május 16-án volt. Kisházy Béla ny. igazgató, szakfelügyelő. Ő is régi ismerősünk már. Segíteni-akarása éppen olyan lelkes, mint a másik két szakfelügyelőé. Adja a jó Isten, hogy áldása kísérje útjain s vívjon ki szép eredményeket az iparoktatás terén.

A felügyelő-bizottság részéről Szohor Pálné elnök, dr. Ruhmann Kornélné alelnök és Weiszer Gyuláné keresték fel iskolánkat tanítás közben.

Szülői értekezlet.

Az eredményes munka megkívánja, hogy a gyermek nevelése egy irányban haladjon. Nem lehet ott célt érni, ahol a szülő mást akar, mint a tanító. Ennek a munkának közösnek kell lenni. Felhasználjuk az alkalmat, hogy a szülőkkel gyakrabban találkozzunk, kérjük őket, hogy keressenek fel bennünket közös megbeszélés céljából. De mégis a legnagyobb eredményt úgy érhetjük el, ha lehetőleg mindnyájan egyszerre gyűlünk össze. Erre alkalmasak a szülői értekezletek. Április 29-én tartottuk meg ezt az értekezletet. Ezt megelőzőleg a tantestület tagjai otthonukban keresték fel a szülőket. A vidéki tanulók szülei a rossz közlekedési viszonyok miatt nem tudtak bejönni. Velök inkább az ifj. előadások alkalmával beszélhettünk.

Az igazgatói megnyitó után Vizely Erzsébet tartott igen alapos felkészültségre valló előadást. A rajztanítás szükségessége, a magyar népművészet alapos ismerete és elsajátításának fontossága volt előadásának alapgondolata. Előadása végén rámutatott arra a tervére, hogy a tanulókkal egy ruhabemutatót szeretne rendezni, mellyel egy kis propagandát akar az iskolának tartani, hogy megismerjék az itt folyó munkát azok is, akik máskülönben nem érdeklődnek irántunk.

A tervet a szülők örömmel karolták fel s maguk is szívesen vállalkoznak részt venni az iskola propagálásában, mert egyöntetűleg elismerik, hogy örömük telik abban, mennyi sok hasznosat és szépet tanulnak itt leányaik. Szerintök is ez az élet iskolája. Itt olyat tanulnak, ami egy életen át hasznukra válik. Ha kenyérkeresetről lesz szó, akkor is biztosítva látják leányaik jövőjét, de ha otthon, a családi életben kell azt hasznosítani, akkor is nagy megtakarítást jelent.

Többször felmerül az a vád iskolánk ellen, hogy sokba kerülhet itt az anyag. Kivallattuk ez alkalommal a szülőket. Mindnyájan megegyeztek abban, hogy ez nem áll, mert a legtöbb kisleány ügyesen intézi ezt el, mindig keresnek jó szomszédot, rokont, akinek varrjanak s több darabot készítve, nagyobb gyakorlatra tesznek szert s ez a megoldás nem kerül pénzbe.

A növendékek magaviselete.

Ha kevés a növendék, könnyebb a felügyelet. Ez az elv érvényesül nálunk is. Így történik meg, hogy a megszigorított osztályzatoknál is ritkán fordul elő egy kettős magaviseleti érdemjegy.

Az eddigi elvek alapján a leányiskolákban kettős magaviseleti jegyet csak erkölcsi vétség esetén adtunk. Megváltozott azonban ez az utóbbi időkben. Most már a magaviseletből is éppen úgy

megkapják a fokozatokat. Meg kell a szülőknek érteni, hogy különbség van e tekintetben is a tanulók között. Már ebben a tanévben alkalmaztuk ezt az eljárást, de a jövőben fokozottabb mértékben érvényesül, hogy egyes magaviseleti jegyet csak a többinek példát adó viseletű tanuló kaphat.

Egészségügyi viszonyok.

Soha iskolánkban ilyen magas nem volt az arányszám a mulasztásoknál, mint ebben a tanévben. Ennek oka az, hogy minden osztályban volt egy-két tanuló, akinek a mulasztása rendkívül nagy volt. Ezek azután elrontják a statisztikáinkat.

Ezek a mulasztások komoly okból fakadtak. Sokat aggódtunk egy-egy kisleány betegsége miatt, de a jó Isten meghallgatta imáinkat és erőt adott. A fiatal szervezet megbirkózott a súlyos kórral s örömmel láttuk viszont mindig a meggyógyultat. Nagy kötelességérzetök a tanulásban is behozta a hiányt, ezeknek a nyár folyamán sokat kell levegőn lenni és megerősödni, hogy felkészülve mehessenek a téli munkára. Ettől eltekintve, az egészségi viszonyok a többiekénél kedvező volt. Elmondhatjuk ezt a tantestületnél is. Senki se hiányzott betegség miatt egy napot se.

Kirándulások.

Sajnos, erre a rovatra már évek óta nem tudunk bevezetni semmit. Az 1938-as bevonulás óta, mikor az első részt kaptuk vissza az igazságtalanul odaítélt országrészből, nem kedvezők a vasúti összeköttetések. A visszatért részek felkeresését leányaink a nagy szünidőben családi alapon intézik el. Sok a Máv. segédtsízt és altiszt leánya iskolánkban s ezek könnyűszerrel tudják megoldani az utazást.

Terveztük ez évben is a közeli vidékek felkeresését, de mindig volt akadály, melyet elhárítani nem állt módunkban.

A Nemzetközi Vásárt se lehetett egy nap alatt meglátni, mint más évben a „Filléressel”. Vizely Erzsébet és Kovács Gizella tantestületi tagok voltak fenn két-két napra, de nem egyidőben.

Megtekintettük a városban levő kiállításokat. A ruhavarró osztályok tanulóit elvittük a „Magyaros ruhabemutatóra”, melyet a fenntartó-testület rendezésével a Magyar Divatcsarnok tartott. Gyönyörködtek a sok szép magyaros hímzéssel díszített utcai és estélyi ruhákban, valamint a magyar ruhákban. A mi leányaink is matyó viseletbe voltak öltözve, a nyári egyenruhájuk ez. Évente más és más népviseletet kedveltetünk így meg velök és ezzel együtt a város társadalmával is. Most ez évben Kalotaszeg festői szép viseletében pompáztak az I.-ső ruhavarró osztály leányai. Sok fiatal szívben keltettek vágyódást hasonló ruhára, de nem könnyű teljesíteni ezt a vágyat, mert a szádára hímzett vagdalásos ingvállak elkészítése óriási türelmet igényel s bizony nagyot sóhajtottak leányaink is, mikor elkészültek hónapokat igénybe vevő mun-

kájukkal. Rátartin, boldogan viselik, mert tudják, hogy örökbecsű darabhoz jutottak.

Igy próbáljuk pótolni a hiányokat. Nem tudunk elmenni Kalotaszegre, a Matyóföldre, azért idevarázsoljuk a nép festői szépségű ruháit s a Nyírség leányait öltöztetjük bele.

Kirándulások helyett, ha az időnk engedte, felkerestük a hősök temetőjét. Virággal ültettük be a gondozásunkra bízott 60 sírt. Mindenszentekkor és halottaknapján feldíszítettük s gyertyát gyújtottunk a sírokon.

Beszerzések. Adományok.

Anyagi helyzetünk szűkös volta miatt ez a rovat csak adományok folytán gyarapszik.

Nagy tételt jelent a tanév befejezése után érkezett 3 darab varrógép, ami ugyan nem sajátunk, mert 5 évi használatra kaptuk az Iparügyi Minisztériumtól. De mindenesetre nagy segítséget jelent számunkra. Néhány darab szakkönyvet kaptunk a vallás- és közoktatásügyi minisztérium adományaképpen és beszereztük a kötelezővé tett rendtartásokat és tanmeneteket.

Liszkayné Sexty Judit, a fenntartó-testület alelnöke a „Magyar Úriasszonyok Lapjának” két évfolyamát adományozta iskolánknak.

Terheink megkönnyítésére Nyíregyháza megyei város állandó segélyén és a fenntartó-testület hozzájárulásán kívül a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium 750 P rendkívüli segélyt utalványozott ki iskolánk céljaira. A Nyíregyházi Takarékpénztár Egyesület 40 P, az Első Magyar Általános Biztosító Intézet 25 P, és a Nyírvideki Takarékpénztár Egyesület 20 P-t juttatott el hozzánk adományképpen. Vannak azonkívül névtelen adakozóink, akik segítségünkre sietnek adományaikkal, ezúton összesen 150 P-t kaptunk. Sokan vannak, akik adományaikat a Jótékony Nőegyletnek címezik s így erről nem áll módunkban elszámolni.

A tanév végén szokásos megjutalmazásokhoz is sokan hozzájárultak. Így az Ujságbolttól 5 jutalomkönyvet kaptunk, Czesznák Margit úrnőtől 2 drb. jutalomkönyvet, a felügyelő-bizottság tagjai nemes szívű adománya által 18 könyvet és 24 P-t adtak össze erre a célra. Egy magát megnevezni nem akaró adományozó 10 P-t juttatott hozzám, hogy két jó tanulónak szánta azt.

Fogadják mindnyájan hálás köszönetünket, nemes szívök sugallatát ott, hol a legfelsőbb Bíró ítél, majd bejegyezve találják, mert az Írás is azt mondja: A jókedvű adakozót szereti az Isten.

Ünnepélyek.

Ez alatt a szó alatt: „ünnepélyek” — örömnapokat szoktunk érteni. Pedig az életben, de sokszor nagyon fájó és szomorú napokat jelentenek. Voltak ebben az évben ünnepnapjaink, amik pezsgésbe hozták a vérünket, mert két országrész visszatértét jelentet-

ték. Erdély és a Délvidék fiai szabadultak fel 22 évi rabság után. Erdélyt vér nélkül kaptuk meg. A Délvidéket már áldozatok árán, hős fiaink drága vére folyt el az orozva rájuk lesők fegyvereitől.

A visszatérés örömmámorába belevegyült ugyan a sok fájdalmas könny, mert fájt az ottmaradtak további rabsága. De a remény él szívünkben, hogy nincs már messze a teljes feltámadás ideje. Lesz még a magyar úr a régi határokon. De az a két veszteség, ami nagy államférfiaink elhúnytával érte hazánkat, reménytelenül állította oda a sírhoz a nemzetet. Akik annyi sokat küzdöttek a szent célért, akik mindig ott voltak a tárgyalásokon, mikor hazánk sorsa felett döntöttek, gyors egymásután távoztak az élők soraiból. Gr. Csáky István és Gr. Teleki Pál elvesztése súlyos csapást jelentett az egész országra. Gyászünnepet ültünk és gyászos ünnepi hangulat költözik mindnyájunk szívébe, valahányszor ezek a nevek emlékünkebe felidéződnek. Nagy munkájuk eredményét már nem érhatték el. Áldozatául estek hivatásuknak, mint már a magyar történelemben oly sokan. Nevök aranybetűvel lesz mindörökre bevésve a nemzet történelmébe.

Az iskolai év alatt sokszor ünnepeltünk. Az első alkalom erre szeptember 7-én volt, mikor a visszatért Erdélyért hálaadó istentiszteleten voltunk felekezetenként.

Szeptember 11-én este lampionos felvonulás volt, az ifjúság a város társadalmával együtt ünnepelte az ország megnagyobbodását.

Szeptember 15-én a Kormányzó Úr kolozsvári bevonulásai ünnepeltük.

Október 6-án az aradi vértanúkról emlékeztünk meg.

Október 12-én az Erdélyből hazatérő huszárezred fogadtatására vonultunk ki.

Október 27-én az ev. tanulók közös úrvacsora vétele volt.

Október 29-én és 30-án a róm. kat. és gör. kat. tanulók lelki gyakorlaton voltak az Angolkisasszonyoknál.

November 6-án megalakult a Diákkaptár.

December 5. és 7-én az önképzőkör Mikulás-előadása volt.

December 15-én mutatkozott be a Diákkaptár.

Január 5-én a fenntartó-testület által rendezett ruhabemutatóra vittük el a növendékeket.

Február 15-én és 22-én a tuberkulózis ellen való védekezés című előadásokat hallgattuk meg növendékeinkkel.

Március 15-én a szabadság ünnepélyét tartottuk meg.

Április 4-én a tragikusan elhunyt Gr. Teleki Pál miniszterelnökről emlékeztünk meg.

Május 24., 25. és 26-án tartottuk meg a ruhabemutatót.

Május 25-én részt vettünk a Hősök emlékünnepén.

Június 20—22-ig tartottuk meg a kiállítást, melyen bemutatóra kerültek a tanulók rajzai, kézimunkái, fehérneműi és ruhái.

Június 25-én volt a tanévzáró-ünnepély.

Az önképzőkör működése.

Az alakuló ülést szeptember 11-én tartottuk meg. Ekkor választottuk meg a tisztkart. Ifj. elnök: Barabás Zsófia; pénztáros: Braun Anna; jegyzők: Saliga Irén és Petneházi Erzsébet, mindnyájan a r. v. t. II. oszt. tanulói. Az önképzőkör gyűléseit 2 hetenként tartotta. A gyűléseket gazdag műsorszámmal tették élvezetessé a növendékek. A tanév végén boldogan mondhatjuk, sokat tanultak, gazdagabbak lettek a tudásban s kis tőkénk is gyarapodott.

Az iskolai ünnepélyeket az önképzőkör tartotta meg. Különösen sikerült a szeptember 15-én tartott ünnepély, mely rövid két nap alatt készült el. Ezt a Kolozsvár-i bevonulás emlékére öröm és boldogság közt rendezték meg.

Komoly méltóság vonult végig az október 6-án tartott gyászünnepélyen. December 5-én és 6-án Mikulás-előadást rendeztek, aminek a jövedelmét a szegény tanulók megsegítésére fordították. Meleg fehérneműek, ruhák, írószerek voltak a csomagokban, melyeket igen kedves és bensőséges ünnepély keretében, december 22-én, az utolsó tanítási napon, a karácsonyi szünidő kezdetekor osztottak ki, karácsonyi ünnepély keretében.

Február 22-én műsoros farsangi előadást — magyar teát — tartottunk. Azt a néhány órát vidáman, kellemesen töltötték el a növendékek a tantestület jelenlétében.

A március 15-i ünnepély rendezése talán ez évben még több lelkesedéssel történt, mint máskor. Az Erdély egyrészének visszatérése hevítette őket. Mindenki jobbat, tökéletesebbet akart nyújtani a másíknál.

Az önképzőkör nagy attrakciója azonban mégis a ruhabemutató volt. Már áprilisban lázasan készülődtek, mindenkinek volt valami ötlete, tanácsa. A véghatározat szerint a máskor rendezett Anyák ünnepélyét idejében tartották meg. Május 24., 25. és 26-án nagy műsor kíséretében reményen felüli sikerrel zajlott le ez az ünnepély. Boldog öröm töltött el mindenkit, nem volt hiábavaló a nagy fáradság. A közönség részéről az elismerés határtalan volt. A műsorszámok az Anyáknak szóltak, őket ünnepelte. Boldog könnyek csillogtak az édes anyák szemében, látva, hogy ezt a sok szépet mind az ő féltett kincsük, a kislányuk állította elő. Ez a bemutató túlszárnyalta az iskolai keretet. Bármely elsőrendű szalón dícséretére válhatott volna.

Az Anyák-napjára készült dolgozatokat a tanév utolsó ülésén június 5-én bírálták el és jutalmazták meg. 5 kifogástalan — jelígével ellátott — pályamunka érkezett be. Mind az öt jutalomban részesült.

Névszerint a következők lettek megjutalmazva: 1. Petneházi Erzsébet, 2. Barabás Zsófia, r. v. t. II. o. tanulók, 3. Béda Magda, r. v. t. I. o. tanuló, 4. Gelbermann Anna, 5. Szücs Anna f. v. t. I. o. tanulók.

A szorgalmas tanulók közül néhányat évenként az önképzőkör is meg szokta jutalmazni. Pénzjutalomban részesült: Petneházi Erzsébet 10 P, Saliga Irén 5 P r. v. t. II. o. tanulói. Könyvjutalmat nyertek: Braun Anna, Spekker Irén, Tóth Margit r. v. t. II. o. tanulók.

Diákkaptár.

Iskolánkban ebben az évben kezdte meg működését először a Diákkaptár. Felügyelője és vezetője Kovács Gizella óraadó tanítónő volt. Aki a tőle megszokott lelkiismerettel végezte ezt a munkát is.

Az egyesület alakuló ülését 1940. november 6-án tartottuk meg, melyen jelen voltak az igazgató, a tantestület tagjai és az iskola rendes növendékei. Kovács Gizella felügyelő ismertette a diákkaptár-mozgalom célját és szabályait. Hivatkozott arra, hogy jóllehet a diákkaptár célja az, hogy a növendékek minél több pénzt gyűjtsenek össze munkájukból, mégis a mi iskolánkban az lesz a főcél a gyűjtés mellett, hogy ki-ki saját keresetéből fedezni tudja azt a sok-sok filléres kiadást, mely a varráshoz szükséges apróságok megvásárlásánál szinte naponként felmerül.

A növendékek nagy lelkesedéssel fogadták az új egyesület megalakulását és megválasztották a tisztikart: osztályonként 1—1 pénztárost, a fehérvarró tagozat I. osztályából Jenei Ilonát, a ruha-varró tagozat I. osztályából Bicskey Idát, a II. osztályából Kalocsai Máriát. Osztályonként 1—1 ellenőrt, a f. v. t. I. osztályból Szücs Annát, a r. v. t. I. osztályból Béda Magdát, a II. osztályból Molnár Erzsébetet. Egy ügyvezető igazgatót Tóth Margit II. r. v. oszt. tanuló személyében, aki egyúttal a növendékek kis létszámára való tekintettel ellátta a főpénztárosi tisztséget is.

Egyesületünk patrónusként dr. Kovách Dénesné úrnőt kérte fel, aki örömmel tett eleget a kérésnek és mindig szívesen támogatta az egyesületet és érdeklődött az ott folyó munka iránt.

A diákkaptár-munka mindjárt az első gyűlés után olyan nagy lendülettel indult meg, hogy már december 15-én erkölcsileg és anyagilag igen jól sikerült vásár keretében mutatkozhattunk be a nagyközönségnek. A vásárt dr. Kovách Dénesné úrnő, a diákkaptár patrónusa nyitotta meg, figyelmébe ajánlva a megjelenteknek a diákkaptár igyekvő, szorgalmas munkáit.

A növendékek egész évben igen sokat dolgoztak s nagyon sokan nemcsak az apróbb kiadásokat fedezték jövedelmükből, hanem ruhaanyagot is vásároltak, vagy kifizették vizsgadíjukat. A vásár jövedelméből magának az egyesületnek is van némi vagyona, mely a tagok betétjével együtt a postatakarékpénztárnál van elhelyezve kamatozás céljából.

Újabban a kézimunka és varrás mellett ricinus-termeléssel is foglalkoznak növendékeink, ennek eredményét azonban csak később láthatjuk meg. Általában minden munkaalkalmat megpróbá-

lunk, hogy a tagok munkája minél nagyobb eredménnyel járjon. A nyári szünetben is igyekeznek az otthoni segítség mellett más hasznos termelői munkát is végezni.

Összefoglalva az ezévi munkát, megállapítható, hogy a diák-kaptár iskolánkban életképes és jövőre az első év tapasztalatai alapján igyekszünk még nagyobb és eredményesebb munkát végezni.

Vizsgák ideje.

Június 3-án kezdődtek meg a vizsgák. Az első vizsga a ruhavarró-tagozat II. osztályának az osztályvizsgálója volt.

Június 4. és 5-én voltak az írásbeli záróvizsgák.

Június 6-án kezdtük el a műhelygyakorlati munkákat, a közbeesett ünnepek miatt 13-án fejeződtek be.

Június 14-én és 16-án voltak a hittan-vizsgák. Ugyanezen a napon tartottuk meg a többi osztályokban az osztályvizsgálókat.

Június 20-án a ruhavarró-tagozat II. osztályának volt a záróvizsgálója. Ez a vizsga dr. Bogyay Tamás miniszteri biztos elnöklétével folyt le. 9 tanuló vett részt a vizsgán. Az eredmény kiváló volt. Mind a 9 tanuló tiszta egyes eredménnyel vizsgázott.

Jutalmak és ösztöndíjak.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr rendelete értelmében a Horthy Miklós ösztöndíj alapból ez évben két tanulónk részesült 200—200 pengő ösztöndíjban, ú. m. Barabás Zsófia és Saliga Irén, mindketten a ruhavarró-tagozat II. oszt. tanulói.

A Főiskolát és Egyetemet Végzett Nők helybeli csoportja minden évben megjutalmazza néhány tanulónkat. Ez évben az előírányzott 30 P-t 6 tanuló közt osztottuk meg; ú. m.: Kalocsai Mária, Mátvai Mária, Petneházi Erzsébet, Saliga Irén, Spekker Irén, Tóth Margit, a ruhavarró-tagozat II. osztályának tanulói.

Az Országos Tüdőgondozó Egyesület országos mozgalmat indított a tuberkulózis elleni védelem érdekében, több előadást rendezett s utána pályázatot hirdetett az egyes iskolák részére. A mi iskolánknál 2 pályamunkára tűzött ki jutalmat. Egyenként 5—5 pengő volt a pályadíj. A beérkezett 6 dolgozat közül 2 vált ki különösen. Ezeket terjesztettük be megjutalmazásra. A bíráló bizottság döntése értelmében a pályadíj fel lett emelve és egyenként 8—8 P jutalmat kaptak. A két dolgozatot Barabás Zsófia és Béda Magda nyújtotta be.

Egy magát megnevezni nem óhajtó jóakarónk 10 pengőt juttatott el hozzám, hogy két kiváló jó tanulót jutalmazzunk meg vele. Ezt a jutalmat Tóth Margitnak és Béda Magdának ítélte oda a tantestület.

A rendelkezésünkre álló pénz- és könyvjutalmat a következő tanulóknak osztottuk ki:

Könyvjutalomban részesültek: A ruhavarró-tagozat II. osztályának tanulói közül: Braun Anna, Kalocsai Mária, Mátvai Mária és Molnár Erzsébet.

A ruhavarró-tagozat I. osztályának tanulói közül: Kiss Irma, Zombor Irén, Csarni Margit, Glückmann Klára, Bicskei Ida, Szalontai Margit.

A fehérvarró-tagozat I. osztályának tanulói közül: Szücs Anna, Gelbermann Anna és Halmi Paula.

Ugyanebből az osztályból 6 pengő jutalomban részesült Borsukovszki Erzsébet.

A rendkívüli tanulók közül pénzjutalmat nyertek: Tóth Erzsébet III. o. t., Harman Mária és Zvara Ilona I. o. tanulók 4—4 P-t; Szokolovics Margit II. o. t. és Lipták Júlia I. o. t. 3—3 pengőt.

Könyvjutalmat kaptak: Kabai Ilona III., Baranyai Ilona és Pápai Zsuzsánna II. o. t., Makó Ilona, Orosz Mária, Merkovszki Juliánna, Kiss Mária, Nádaszi Juliánna, Markó Erzsébet, Rizsik Anna és Perjési Zsuzsánna I. o. tanulók.

Szolgáljanak ezek a jutalmak buzdítólag a többi tanulóknak is, a megjutalmazottak pedig fokozott szorgalommal folytassák tanulmányaikat. Hozzátok szólok most, akik elhagyjátok az iskolát. Hasznosítsátok az itt tanultakat. Az iskolában kis jutalmak járnak az igyekezőknek, de az életben a munkátok gyümölcsét fogjátok élvezni. Mert arany-igazság az: „Ki mint vet, úgy arat”.

Bárhová állít benneteket az élet, mindenütt tudástok legjavát nyujtsátok. Soha se igyekezzetek kivonni magatokat abból a munkából, ami a közért van, ami a drága haza javát szolgálja. Eddig az iskolai szabályok tiltották, hogy a különböző egyesületekbe belépjete, de most már nyitott ajtó vár benneteket, ott vannak a „Honvéd női táborok”, „Az önkéntes ápolónői tanfolyamok”, „A Légoltalmi Líga” — mindenütt sok-sok honleányra van szükség. De éppen úgy a felekezeti egyesületek. Hasznosítsátok magatokat és dolgozzatok szorgalmasan. Sok önkéntes munkaerőre van szükség. Soha se felejtsetek el, hogy a tétlenség a legrosszabb tanácsadó. Munkára készültetek fel, minden készség meg van benneteken arra. A szorgalmas, munkás ember minden körülmények között megállja a helyét s boldogul. Kívánom, hogy ti is boldoguljatok s boldogok legyetek az életben. A jóságos Isten kegyelme legyen veletek. Nem mulaszthatom el azonban, hogy e helyen is köszönetet ne mondjak mindazoknak, akik munkánkban úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásban részesítettek bennünket. Az első köszönet felettes hatóságainknak szól, s a fenntartó testületnek, annak elnökének és tisztikarának, minden tagjának az egyesületnek, az adományozóknak, névtelen jótévedőknek. Nyíregyháza megyei város polgármesterének, aki mindig segítségünkre jön, ha gondjaink megsokasodnak, de a legtöbbször úgy, hogy nem is tudjuk, mikor, mit tesz az érdekünkben. Éppen úgy a város agilis kultúratanácsosa, kinek jóindulatát sokszor van alkalmunk tapasztalni.

Iskolánk életében egy újabb állomáshoz jutunk el a következő tanévben, hálatelt szívvel borulunk le a Mindenható kegyelme előtt, köszönetet rebeg az ajkunk, hogy vészben, viharban, sok nehézségek között megtartotta iskolánkat. Mert ha az 56 év történetén átnézünk, látjuk, hogy az iskola fennállása óta sok nehézséggel küzdött, de a jó Isten segítségével leküzdöttük a nehézségeket, elmondhatjuk, ahol a legnagyobb a szükség, ott van legközelebb az Isten segítő keze. Ő benne bízva, nézünk most is a jövőbe s kérjük segítségét.

III.

Az iskola felettes hatóságai.

Iskolánk legfőbb felettes hatósága a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium. Miniszter: Dr. Hóman Bálint. Az V. 2. ügyosztály főnöke: Dr. Damjanovich Lajos miniszteri tanácsos.

A megnagyobbodott országban új tankerületi beosztás vált szükségessé. Iskolánk a szatmárnémeti tankerület felügyelete alá helyeztetett.

Hálatelt szívvel vettünk búcsút Kiss József tankerületi kir. főigazgató úrtól, s az egész főigazgatóságtól, köszönetet mondva azért a jóindulatú, pártfogó vezető munkásságáért, melyben részeseültünk. A jó Isten áldása legyen további tevékenységükön.

A szatmárnémeti tankerület élén dr. Gáspár Gyula tankerületi kir. főigazgató úr áll, akit teljes bizalommal köszöntünk s kérjük támogató jóakarátát. Mi az ifjúság nevelése érdekében készségesen ajánljuk fel szolgálatunkat s rajta leszünk, hogy bölcs vezetését és irányítását mindenben kövessük, hogy sok hasznos munkát nevelhessünk drága hazánk javára.

Az ipariskolák országos tanulmányi felügyelője vitéz nemes Spolarich László, a budapesti áll. ipari középiskola és nőipariskola igazgatója.

Iparügyi miniszteri szakfelügyelő: Kisházy Béla ny. igazgató. Az intézet anyagi ügyeit a fenntartó Jótékony Nőegylet kebeléből választott felügyelőbizottság intézi.

A felügyelőbizottság tagjai:

Díszelnök: Dr. Kovách Elekné
 Elnök: Szohor Pálné
 Alelnökök: Liskayné Sexty Judit
                   Dr. Ruhmann Kornélné
 Gondnok: Dr. Hubay Balázsne

Hivatalból tagok:

Szohor Pál polgármester
 Dr. Polinszky Pál tanügyi tanácsos
 Dr. Müller Ferenc örökös n. e. titkár
 Dr. Belohorszky Ferenc n. e. titkár
 Trajtler Anna igazgató

Örökös tagok:

Dr. Demjén Józsefné
 Imre Jánosné

Választott tagok:

Adorján Ferencné
 Dr. Bencs Kálmánné
 Bodor Zsigmondné
 Gábor Jenőné
 Dr. Horthy Istvánné
 Maurer Károlyné
 Dr. Szopkó Dezsőné
 Ungár Béláné
 Weiszer Gyuláné

A tantestület társadalmi tevékenysége.

1. *Trajtler Anna.* A nyíregyházi Jótékony Nőegylet felügyelőbizottságának és az egyesületnek jegyzője. Az Evangélikus Nőegylet számvizsgálóbizottságának tagja. A Főiskolát és Egyetemet Végzett Nők nyíregyházi csoportjának választmányi tagja. A Nyíregyházi Tudószanatórium Egyesület, a Stefánia Szövetség, a Vöröskereszt Egyesület, a Légvédelmi Liga, a Bessenyei-Társaság tagja. Házibeteg ápolási és önkéntes ápolónői tanfolyamot végzett, honvédelmi munkaszolgálatot április hó 10—20-ig és június 23—július 7-ig végzett.

2. *Vizely Erzsébet.* A Jótékony Nőegylet, a Református Nőegylet, a Stefánia Szövetség, az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők helybeli csoportjának, a Légvédelmi Ligának, a Debreceni Svetits Diákszövetségnek tagja. Honvédelmi munkaszolgálatra jelentkezett.

3. *Imre Anna.* Az Evangélikus Nőegylet választmányi tagja, a Jótékony Nőegylet, a Nyíregyházi Tudószanatórium Egyesület, a Stefánia Szövetség, az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők helybeli csoportjának, a Légvédelmi Liga tagja. Honvédelmi munkaszolgálatra jelentkezett.

4. *Kovács Gizella.* Az iparos tanonciskolai tanárok egyesületének, a Légvédelmi Ligának tagja. Honvédelmi munkaszolgálatra jelentkezett.

Tanári testület.

Sorszám	A tanár neve, alkalmazásának minősége és képesítése	Szolgálati éve		Milyen tárgyakat tanít?	Melyik osztályban, heti hány órában				Heti óra száma	Jegyzet
		összesen	ennél az intézetnél		I. f. v. o.	I. r. v. o.	II. r. v. o.	Rendkívüli o.		
1	Trajtler Anna igazgató, okl. tanító	30	30	fehérnemű varrás és himzés szakrajz	21 2				23	A felügyelőbizottság jegyzője, a tanári könyvtár őre
2	Vizely Erzsébet rendes tanár, okl. kézimunkatanár	19	19	magyar, történelem, számtan-könyvvitel, stíl- és anyagismeret, egészségstan, közigazgatás, diszitórajz	1 1 1 1 4	1 1 1 1 4	1 1 1 1 4	1 1 1 1 4	32	Az önképzőkör vezetője, ifj. könyvtár őre, tantestületi jegyző, a rendes tanulók osztályfőnöke
3	Imre Anna megbizott tanítónő, munkamesternő	26	26	kézimunka fehérneműszabás és varrás		4	4	26	30	Az iskola felszerelésének őre
4	Kovács Gizella óraadó okl. tanító	7	7	felsőruha varrás szakrajz számtan-könyvvitel		19 2	2 1	6	24	Diákaptár vezetője
5	Mikler Anna óraadó okl. tanító	6	6	közismereti tárgyakat a rendkívüli növendékeknél torna		2		6	8	Október közepén távozott az intézettől Szilágycsehen áll. elemi iskolánál tanítónő
6	Mátis Etel óraadó okl. tanító	1	1	számtan, egészségstan torna		2		2 1	5	Márciustól tanít az iskolánál
1	HITOKTATÓK: Káplár Agoston hittanár-lelkész	5	5	róm. kat. hittan					1	
2	Dr. Mihalovits Sándor kanonok	25	2	gör. kat. hittan					1	
3	Batta László ref. lelkész	17	1	ref. hittan					1	
4	Kopcsó János ev. lelkész	17	17	ev. hittan					1	
5	Dr. Wax Aladár izr. lelkész	6	3	izr. hittan					1	

A tanulók névsora.

I. Fehérvarró-osztály.

N É V	Hittan	Magyar	Tört., Földrajz	Számt., Könyvvitel	Anyag és stíl. ism.	Díszítőrajz	Szakrajz	Munkagyakorlatok	Szorgalom	Torna	Ált. osztályzat	Magaviselet	Írásb. dolg. külal.	Tandíjkezdvezm.
	Borszukovszki Erzsébet ev.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
Gelbermann Anna izr.	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	—
Halmi Paula ref.	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	30
Gutyán Kata r. k.	1	3	2	2	2	2	3	3	3	1	3	1	2	—
5 Jenei Ilona ev.	1	3	2	2	2	1	2	1	1	1	2	1	2	—
László Margit ref.	2	3	2	2	1	2	2	1	1	1	2	1	2	—
Szücs Anna g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Tóth Erzsébet g. k.	1	2	2	2	2	3	3	1	3	2	3	2	2	—

Rendkívüli tanuló: Turóczy Márta.

I. Ruhavarró-osztály.

N É V	Hittan	Magyar	Tört., Földrajz	Számt., Könyvvitel	Anyag és stíl. ism.	Egészségtan	Díszítőrajz	Szakrajz	Munkagyakorlatok	Szorgalom	Torna	Ált. osztályzat.	Magaviselet	Írásb. dolg. külal.	Tandíjkezdvezm.
	Béda Magda ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bicskey Ida r. k.	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	—
Csarni Margit r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	fm	1	1	1	—
Dobránszky Magda ev.	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	—
5 Glückmann Klára izr.	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1	2	—
Kiss Irma ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Papp Anna r. k.	1	3	2	2	2	1	3	2	3	3	1	3	1	2	—
Szalontai Margit r. k.	1	2	2	2	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	—
Zombor Irén ref.	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	—

Kimaradt: Figezki Julianna.

Rendkívüli tanulók: Horthy Éva, Klenóczy Adél, Mogyoróssy Sára, Perczel Zsuzsa.

II. Ruhavarró-osztály.

N É V														
	Hittan	Magyar	Tört., Földrajz	Számít., Könyvvitel	Anyag és stíl. ism.	Díszítőrajz	Szakrajz	Munkagyakorlatok	Szorgalom	Torna	Ált. osztályzat	Magaviselet	Írásb. dolg. külal.	Tandíjkevezm.
Barabás Zsófia g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Braun Anna izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
<i>Kalocsai Mária</i> r. k.	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	—
<i>Mátvai Mária</i> g. k.	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
5 <i>Molnár Erzsébet</i> ref.	1	2	1	2	2	2	1	1	2	1	2	1	2	—
<i>Petneházi Erzsébet</i> ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	44
<i>Saliga Irén</i> ev.	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	44
<i>Spekker Irén</i> r. k.	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Tóth Margit r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—

Kimaradt: Gönczi Julianna.

Rendkívüli tanuló: Erős Vera.

Végbizonyítványt nyertek
női szabó és leánykaruha készítő iparra:

	Közismereti és szaktárgyból	Műhelygyakorlatból
Barabás Zsófia	1	1
Braun Anna	1	1
Kalocsai Mária	1	1
Mátvai Mária	1	1
5 Molnár Erzsébet	1	1
Petneházi Erzsébet	1	1
Saliga Irén	1	1
Spekker Irén	1	1
Tóth Margit	1	1

VI.

Rendkívüli tanköteleskoru tanulók.**I. osztály.**

1. Baranyi Júlia g. k.	13. Lipták Julianna ev.
2. Barthy Ilona ev.	14. Makó Ilona g. k.
3. Bálint Irén r. k.	15. Markó Erzsébet ev.
4. Franczel Julia ev.	16. Meggyesi Piroska r. k.
5. Garaj Mária ev.	17. Merkovszki Julia ev.
6. Gaszper Ilona r. k. vizsgát nem tett	18. Nádasi Ilona ev.
7. Gelsei Ilona ev.	19. Nagy Magda r. k.
8. Harman Mária ev.	20. Orosz Erzsébet g. k.
9. Katona Ilona g. k.	21. Perjési Zsuzsanna ev.
10. Kiss Mária ev.	22. Rizsik Anna g. k.
11. Klein Erzsébet izr.	23. Schuller Irma r. k. kim.
12. Kozák Jolán g. k.	24. Zvara Ilona ev.
	25. Zsadányi Mária g. k.

II. osztály.

1. Baranyi Ilona g. k.	3. Pápai Zsuzsanna ev.
2. Makara Gizella r. k. kim.	4. Szokolovics Margit r. k.
5. Weinberger Ágnes izr. kim.	

III. osztály.

1. Kabai Ilona r. k.	2. Tóth Erzsébet ref.
3. Vagner Ilona r. k. kim.	
-

VII.

Statisztika.

A tanulók száma és fontosabb adatai.

		Rendes tan.			Rendkívüli tan.				Összesen
					Tanköteles			Nem tankötel.	
		F. v. I. I. o.	R. v. I. I. o.	R. v. I. II. o.	I.	II.	III.		
a) A tanulók száma	Beírt nyilvános tanuló	8	10	10	25	5	3	7	68
	Beírt magántanuló	—	—	—	—	—	—	—	—
	Osztályozott nyilvános tanuló	8	9	9	23	3	2	6	60
	Osztályozott magántanuló	—	—	—	—	—	—	—	—
	Osztályozott összes tanuló	8	9	9	23	3	2	6	60
	Ezek közül ismétlő	—	—	—	—	—	—	—	—
b) életkor szerint	1928-ban született	—	—	—	14	—	—	—	14
	1927-ben „	—	—	—	4	2	—	—	6
	1926-ban „	—	—	—	2	—	2	—	4
	1925-ben „	6	5	—	2	1	—	—	14
	1924-ben „	2	2	4	1	—	—	—	9
	1923-ban „	—	2	3	—	—	—	—	5
	1922-ben „	—	—	2	—	—	—	3	5
	1921-ben „	—	—	—	—	—	—	3	3
c) vallás szerint	Róm. kat.	1	4	3	3	1	1	3	16
	Gör. kat.	2	—	2	7	1	—	—	12
	Református	2	3	2	—	—	1	1	9
	Ág. h. evangélikus	2	1	1	12	1	—	1	18
	Izr.	1	1	1	1	—	—	1	5
d) anyanyelve, nyelvismérete	Magyar anyanyelvű	8	9	9	23	3	2	6	60
	Csak magyarul beszél	8	8	8	22	3	2	—	51
	magyarul és németül	—	1	—	—	—	—	6	7
	„ és franciául	—	—	—	—	—	—	6	6
	„ és angolul	—	—	—	—	—	—	2	2
	„ és oroszul	—	—	1	—	—	—	—	1
	„ és tótul	—	—	—	1	—	—	—	1
e) szüleik foglalkozása szerint	Középbirtokos v. bérlő	—	—	—	—	—	—	1	1
	Kisbirtokos	—	2	—	5	1	—	—	8
	Kisbirtokos napszámos	—	1	—	—	—	—	—	1
	Egyéb önálló őstermelő	—	—	—	1	—	—	—	1
	Kisiparos	5	2	1	8	1	1	—	18
	Egyéb ipari segédszemély	—	—	—	1	—	—	—	1
	Kiskereskedő	1	—	—	1	—	—	—	2
	Kereskedelmi napszámos	—	—	—	1	—	—	—	1
	Közlekedési tisztv.	—	—	2	2	—	—	—	4
	Egyéb közlekedési segédszemély	—	—	—	2	—	1	—	3
	Közlekedési napszámos	—	—	—	1	—	—	—	1
	Köztisztviselő	—	1	—	—	—	—	—	1
	Pap, tanár, tanító	—	1	—	—	—	—	1	2
	Másféle önálló értelmiségi	—	—	—	—	—	—	1	1
	Közhivatalban alkalmazott altiszt	1	1	2	1	—	—	—	5
	Katonatiszt	—	—	—	—	—	—	3	3
	Katona altiszt	1	1	2	—	—	—	—	4
	Nyugdíjas altiszt	—	—	2	—	—	—	—	2
	Házi cseléd	—	—	—	—	1	—	—	1

Az osztályozott tanulók

		Rendes tan.			Rendkívüli tan.				Összesen	
					Tanköteles			Nem tankötel.		
		F. v. t. I. o.	R. v. t. I. o.	R. v. t. II. o.	I.	II.	III.			
Az osztályozott tanulók	f) a szülők lakóhelye szerint	Az iskola székhelyén lakik	5	5	8	17	3	2	5	46
	Szabolcs vármegyében „	1	2	1	6	—	—	1	12	
	Szatmár „ „	—	1	—	—	—	—	—	1	
	Zemplén „ „	—	1	—	—	—	—	—	1	
	g) közül bejárók	1. Vasúton jár be:	—	—	—	—	—	—	1	1
	Demecserből	2	1	1	—	—	—	—	4	
	Nyírbátorból	—	1	—	—	—	—	—	1	
	Tokajból	—	—	—	1	—	—	—	1	
	Királytelekről	—	—	—	1	—	—	—	1	
	Ófehértóról	—	—	—	—	—	—	—	—	
2. Gyalog, rossz idő esetén vasúton	Oros	—	—	—	4	—	—	—	4	
h) lakás szerint	1. Szüleinél lakik	8	7	9	23	3	2	6	58	
2. Kosztadónál lakik	—	2	—	—	—	—	—	—	2	
i) óra-mulasztása	30 óránál kevesebbet mulasztott	4	1	4	6	—	—	—	15	
Igazoltan mulasztott órák száma	720	831	498	1956	534	374	—	4913		
Igazolatlanul „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—		
j) általános előmenetele	Kitünő előmenetelű	1	2	3	1	—	—	—	7	
Jeles „	1	2	5	4	1	—	5	18		
Jó „	4	4	1	12	2	2	1	26		
Elégséges „	2	1	—	6	—	—	—	9		
k) közül tandíjat fizet tandíjmentes	60 pengőt fizetett	6	9	7	18	2	1	—	43	
30 „ „	1	—	—	—	—	—	—	1		
16 „ „	1	—	2	5	1	1	—	10		

A nem tanköteles rendkívüli tanulók havi 10 pengő tandíjat fizetnek, itt tandíjelengedés nem lehet.

A tanulók osztályzatai tárgyanként és osztályonként.

Tantárgy	I. f. v. o.				I. r. v. o.				II. r. v. o.				Rendkívüli o. I. II. III. o.			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Hittan	6	2	—	—	9	—	—	—	9	—	—	—	18	5	3	—
Magyar	3	2	3	—	5	2	2	—	4	5	—	—	7	16	5	—
Történelem, földrajz	4	4	—	—	6	3	—	—	9	—	—	—	10	12	6	—
Számtan, könyvvitel	3	5	—	—	4	5	—	—	5	4	—	—	10	11	7	—
Anyag és stílismertet	5	3	—	—	7	2	—	—	8	1	—	—	11	14	3	—
Egészségtan	—	—	—	—	8	1	—	—	—	—	—	—	10	13	5	—
Díszítőrajz	3	4	1	—	4	4	1	—	7	2	—	—	4	13	11	—
Szakrajz	2	4	2	—	6	3	—	—	9	—	—	—	5	—	—	—
Munkagyakorlat	4	3	1	—	4	4	1	—	9	—	—	—	18	7	2	—
Szorgalom	4	2	2	—	4	4	1	—	8	1	—	—	9	14	5	—
Magaviselet	7	1	—	—	9	—	—	—	9	—	—	—	23	5	—	—
Testnevelés	5	2	1 ^{fm}	—	7	1	1 ^{fm}	—	9	—	—	—	—	—	—	—
Írásbeli külalak	1	7	—	—	4	5	—	—	6	3	—	—	6	17	5	—

1 izr. koron túl van s így nem tanköteles (nem kapott osztályzatot.)
1 baptista.

Az iskolai felszerelések értéke.

1. Bútorok	1000.— P
2. Tanszerek	1403.84 P
3. Vegyes felszerelések	81.90 P
4. Háztartási felszerelések	43.50 P
5. Könyvtár	501.— P
6. Kézimunkák	929.76 P
	<hr/>
összesen:	3970.— P

Beszerzés e tanév alatt nem történt.

Az iskola telke és épülete.

Az iskola a város belterületén Kálvin-tér 3-ik szám alatt fekszik. Az épület és telek Nyíregyháza megyei város tulajdonát képezi, melyet díjtalanul bocsát az iskola rendelkezésére.

Az épület földszintes, a homlokzat nyugati fekvésű. Két szárnyépülete van, egyikben a községi óvoda van elhelyezve.

A telek 1112 m² területű. A beépített rész 653.38 m² (383 m² az iskola; 270.38 m² az óvoda része.)

Az iskola helyisége áll 1 utcai és 3 udvari tanteremből, 1 irodából és a házmesteri lakásból (az utóbbihoz 1 szoba, konyha és kézikamara tartozik.) Az iskolának rajzterme, tornaterme nincsen.

A tantermek méretei: utcai terem 57.5 m²; udvari termek: 52.43 m², 46.64 m², 32 m². Iroda: 13.80 m².

Az épület két szárnyát fedett kapubejárat választja el egymástól. Az udvari részen folyosó vonul végig. Kert nincsen.

Az iskola népessége 1920—21. tanévtől.

Tanév	A beiratkozottak száma		Bizonyítványt nyert rendes tan.				Látogatási biz. nyert rendkívüli tan.				Együttes
	növ.	tanf.	I. o.	II. o.	III. o.	Összesen	I. o.	II. o.	III. o.	Összesen	
1920—21	121	—	38	13	1	52	11	28	5	44	96
1921—22	162	—	67	14	5	86	4	44	5	53	139
1922—23	164	131	69	28	1	98	6	23	3	32	130
1923—24	150	127	45	40	4	89	4	14	—	18	107
1924—25	196	56	76	26	10	112	7	25	3	35	147
1925—26	186	63	87	36	7	130	1	12	3	16	146
1926—27	154	56	58	38	10	106	—	6	2	8	114
1927—28	106	13	49	25	8	82	—	3	—	3	85
1928—29	80	7	33	24	6	63	—	4	—	4	67
1929—30	61	13	30	13	11	54	—	—	2	2	56
1930—31	60	—	26	19	6	51	1	2	2	5	56

Az iskola átszerveztetett, ettől az időtől kezdve rendes tanuló csak az lehetett, aki legalább a középisk. vagy polg. iskola IV. osztályát sikerrel végezte. A rendkívüli tanulók két csoportba oszlanak. Tanköteleskorú és felnőtt rendkívüli tanulók, ezek rendszerint magasabb előképzettséggel bírnak, csak látogatási bizonyítványt kaphatnak, szorgalmuk feltüntetésével.

Tanév	Beiratkozott	Bizonyítványt nyert rendes tan.				Tanköteleskorú osztályozott rk. t.				Felnőtt rk. n.	Összesen
		I. o.	II. o.	III. o.	Összesen	I. o.	II. o.	III. o.	Összesen		
1931—32	80	3	—	—	3	43	21	9	73	—	76
1932—33	108	7	4	—	11	57	23	5	85	9	105
1933—34	96	6	5	2	13	34	25	8	67	7	87
1934—35	125	4	5	4	13	50	20	11	81	11	105
1935—36	111	11	5	3	19	30	32	5	67	11	97
1936—37	118	24	4	4	32	30	18	11	59	8	99
1937—38	87	11	17	4	32	21	13	3	37	6	75
1938—39	92	14	9	14	37	24	7	4	35	5	77
1939—40	63	10	10	8	28	15	7	2	24	6	58
1940—41	68	8	9	9	26	23	3	2	28	6	60

VIII.

Tájékoztató a jövő tanévre.

Az iskola célja. Vallásos, hazafias érzelmű, szakképzett iparosokat nevelni a társadalom számára. Akik a tanultakat úgy a családi körben, mint a gyakorlati életben hasznosítani tudják.

A kiképzés. A nőipariskola növendékei az első évben a fehérvarró-tagozat I. osztályába iratkoznak be, ennek elvégzése után kellőszámú tanulók jelentkezése esetén a fehérvarró-tagozat II. osztályába, vagy a ruhavarró-tagozat I. osztályába léphetnek. Hímző osztályba csak az léphet, aki fehérvarrásból, vagy ruhavarrásból végbizonyítványt nyert.

Végbizonyítványt a fehérvarró vagy a ruhavarró II. osztályának elvégzése után lehet nyerni, melynek alapján 6 havi műhelygyakorlat után mestervizsgára jelentkezhetnek.

Felvétel. A növendékek a polgári leányiskola, vagy középiskola IV. osztályának sikeres elvégzése után vehetők fel. Újabb miniszteri rendelet értelmében az elemi népiskola VIII. osztályából is vehetők fel, de csak jeles, legfeljebb jó rendű bizonyítvánnyal, ezeknek felvételi vizsgát kell tenni.

A felvételre minden újonnan beiratkozó tanuló szülei kíséretében tartozik megjelenni, a felvételhez szükséges: a megfelelő iskolai bizonyítvány, anyakönyvi kivonat, újraoltási bizonyítvány és egy hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy ipari pályára alkalmas.

Beiratkozás. A beiratkozás ideje június utolsó hete. Pótbeíratást tartunk szeptember 1., 2. és 3-án.

Tankönyvek csak a budapesti állami nőipariskolánál szerezhetők be. Megrendelés csak az iskola útján történhet, ezért tankönyvjegyzéket nem adunk ki.

